

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirining
2024-yil "6"- sentabrda
296-son buyrug'iga
1-ILOVA

**"Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi" respublika tanlovini tashkil etish
va o'tkazish tartibi to'g'risida
NIZOM**

I. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizom O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi ta'lim o'zbek tilida olib boriladigan umumiy o'rta ta'lim maktablarining "Ona tili" (keyingi o'rinlarda – ona tili) hamda ta'lim rus va qardosh tillarda olib boriladigan umumiy o'rta ta'lim maktablarining "O'zbek tili" (keyingi o'rinlarda – o'zbek tili) fani o'qituvchilari o'rtasida "Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi" tanlovini (keyingi o'rinlarda – Tanlov) tashkil etish va o'tkazish tartibini belgilaydi.

2. Tanlov O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mamlakatimizda o'zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 20-oktabrdagi PF-6084-son Farmonida belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida tashkil etiladi.

3. Tanlovni tashkil etilishi bilan bog'liq barcha jarayonlar respublika Tashkiliy qo'mitasi tomonidan yo'lga qo'yiladi.

4. Tanlov g'oliblarini taqdirlash va rag'batlantirish bilan bog'liq masalalar O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan amalga oshiriladi.

5. Tanlovning Nizomi, tanlov jarayonlari va natijalari Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining rasmiy veb-sayti: www.uzedu.uz orqali e'lon qilinadi.

II. Tanlovning maqsad va vazifalari

6. Tanlovning asosiy maqsad va vazifalari quyidagilardan iborat:

– ona tili va o'zbek tili fanlari o'qituvchilarining ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan innovatsion g'oyalarni qo'llab-quvvatlash;

– umumiy o'rta ta'lim maktablarida faoliyat olib borayotgan o'qituvchilarning o'qitish metodikasini takomillashtirish ishlarini qo'llab-quvvatlash;

– **ona tili** (milliy sinflarda), **o'zbek tili** (davlat tili sifatida) fanlarini o'qitishda eng samarali metodlarni qo'llash orqali o'zbek tilining davlat tili va ona tili sifatidagi mavqeyini oshirish;

– maktab jamoasida vatanparvarlikni, tilni milliy qadriyat sifatida asrab-avaylashga befarq bo'lmaslikni targ'ib qilish.

III. Tanlovni o'tkazish muddati va bosqichlari

7. Tanlovni o'tkazish muddati:

2024-yil 16-sentabrdan 20-oktabrga qadar.

8. Tanlov quyidagi II bosqichda o'tkaziladi:

I. Hududiy saralash bosqichi: Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Toshkent shahar va viloyatlar maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalari tomonidan tashkil etilgan **maxsus bot** orqali (2024-yil 16-sentabrdan 20-sentabr soat 18:00 ga qadar) taqdimotlar qabul qilinadi. Taqdimotlar Hakamlar hay'ati tomonidan 21-28 sentabr kunlari ko'rib chiqiladi va g'oliblar aniqlanadi.

II. Respublika bosqichi: 20-oktabrga qadar Toshkent shahrida o'tkaziladi.

Tanlov g'oliblarini e'lon qilish va taqdirlash 21-oktabr O'zbek tili bayrami arafasida amalga oshiriladi.

IV. Tanlov yo'nalishlari va ishtirok etish tartibi

9. Tanlovga quyidagi yo'nalishlar bo'yicha taqdimotlar qabul qilinadi:

– ona tili fanidan;

– o'zbek tili fanidan.

10. Tanlovda vazirlik tizimidagi umumiy o'rta ta'lim maktablarining ona tili va o'zbek tili fani o'qituvchilari ixtiyoriy ravishda ishtirok etishlari mumkin. Har bir o'qituvchi faqat bitta (ona tili yoki o'zbek tili) fandan onlayn ro'yxatdan o'tish va qatnashish huquqiga ega.

11. 2024-yil 16-sentabrdan 20-sentabr (20-sentabr kuni soat 18:00)ga qadar tanlovda ishtirok etish istagida bo'lgan o'qituvchilar Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Toshkent shahar va viloyatlar maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalari e'lon qilgan **maxsus bot** orqali ro'yxatdan o'tadi hamda taqdimotlarini video formatda joylashtiradi. O'zi haqida to'g'ri va to'liq ma'lumot taqdim etmagan ishtirokchilar tanlovda ishtirok etmaydi.

12. Tanlovning birinchi bosqichida ishtirokchilar soni chegaralanmaydi. Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi umumiy o'rta ta'lim maktablarining o'qituvchilari ishtirok etadi.

V. Videotaqdimotga qo'yiladigan talablar

13. Bu turda o'qituvchilar *shaxsiy ish tajribasi misolida* "Men tavsiya etaman..." nomli videotaqdimot yoki taqdimot (slayd)lari bilan ishtirok etadi. Videotaqdimotning davomiyligi 5-7 daqiqagacha bo'lishi kerak. Ona tili va o'zbek tili yo'nalishlari bo'yicha tayyorlangan videotaqdimot 50 ballik tizimda baholanadi. Taqdimotning birinchi kirish qismida qatnashchining quyidagi ma'lumotlari keltirilishi zarur:

"Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi" tanloviga	
F.I.Sh.	
Viloyat, tuman	
Ish joyi va telegrami mavjud telefon raqami	
Tanlov yo'nalishi (ona tili yoki o'zbek tilidan bittasini yozish kerak)	

14. Texnik jihatdan:

– har qanday ixtiyoriy qurilmadan foydalangan holda tasvirga olinishi;

– davomiyligi 5-7 daqiqagacha;

– Microsoft Power Point dasturida;

– slaydlar soni 10 betda;

– matnlar Times New Roman, 24 shriftida;

– ranglardan, rasm va chizmalardan foydalanishda sifat va qulaylikka e'tibor berilishi kerak.

15. Mazmun jihatdan:

- tinglab tushunishga doir ko'nikmalarni rivojlantiruvchi usullarning berilganligi;
- nutq so'zlash, gapirishga doir ko'nikmalarni rivojlantiruvchi usullarning berilganligi;
- o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantiruvchi usullarning berilganligi;
- har bir metod, texnologiyaga izoh, sharh, tushuntirishlarning berilganligi;
- har bir metod, texnologiyani *darsning qaysi qismida* (uyga vazifa so'rash-berishda, yangi mavzu bayonida, mustahkamlash, takrorlash va boshq.) foydalanishga tavsiya berilganligi;
- har bir metod va texnologiyani *qaysi mavzularda va qaysi sinflarda* qo'llashga tavsiyaning mavjudligi, ilmiy-metodik adabiyotlardan foydalanilganligi hamda ilmiy asoslangan ma'lumotlar bilan boyitilganligi;
- tavsiyalarning o'ziga xosligi, samaradorligi, qo'llashda qulayligi;
- grammatik, orfografik, uslubiy hamda tinish belgilari bilan bog'liq xatoliklarning bo'lmasligi;
- taqdimotda faqat matndan foydalanmasdan, mavzuni yoritishda zamonaviy shakl: animatsion, infografika va diagrammalardan foydalanilganligi;
- taqdimotga mazmun va shakl jihatdan kreativ yondashuvi.

VI. Tanlovning birinchi bosqichi uchun baholash mezonlari

T/r	Mazmuniga qo'yiladigan talablar	Ball
1.	Tinglab tushunishga doir ko'nikmalarni rivojlantiruvchi usullar uchun	0-5
2.	Nutq so'zlash, gapirishga doir ko'nikmalarni rivojlantiruvchi usullar uchun	0-5
3.	O'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantiruvchi usullarning berilgani uchun	0-5
4.	Har bir metod, texnologiyaga izoh, sharh, tushuntirishlarning berilgani uchun	0-5
5.	Har bir metod, texnologiyani <i>darsning qaysi qismida</i> (uyga vazifa so'rash-berishda, yangi mavzu bayonida, mustahkamlash, takrorlash va boshq.) foydalanishga tavsiya berilgani uchun	0-4
6.	Har bir metod va texnologiyani <i>qaysi mavzularda va qaysi sinflarda</i> qo'llashga tavsiyaning mavjudligi uchun	0-4
7.	Tavsiyalarning o'ziga xosligi, samaradorligi, qo'llashda qulayligi uchun	0-5
8.	Grammatik, orfografik, uslubiy hamda tinish belgilari bilan bog'liq xatoliklarning bo'lmasligi	0-3
9.	Taqdimotda faqat matndan foydalanmasdan, mavzuni yoritishda zamonaviy shakl: animatsion, infografika va diagrammalardan foydalanilganligi	0-3
10.	Taqdimotga mazmun va shakl jihatdan kreativ yondashuvi uchun	0-4

Texnik jihatdan talablar		
1.	<ul style="list-style-type: none"> - taqdimotda slaydlar soni 10 tagacha; - taqdimotda berilgan matnlar 24 shriftdan kam bo'lmasligi; - taqdimotda ranglardan foydalanish mezonlariga, mavzuga mos rasm va chizmalardan, audio va matndan foydalanishda sifat va qulaylikka e'tibor berilishi; - rasmlar va turli tasvirlar sifatli va kerakli o'lchamda, aniq shaklda matnga mos bo'lishi; - muallif shaxsiy ma'lumotlarini kiritishi; - audio fon beriladigan bo'lsa, o'qituvchining o'z ovoizidan foydalanishi ham hisobga olinadi. 	0-7
Jami		50 ball

Elatma: Taqdimotda amalda mavjud, urfga kirgan, ommalashgan metodlardan to'la foydalanilgan, plagiatga yo'l qo'yilgan bo'lsa, ishtirokchining bali nollashiriladi. Agar bunday holat juda kam holatda uchrasa, Hakamlar hay'ati tomonidan ballar tegishli pasaytiriladi.

VII. Tanlovning birinchi bosqichini o'tkazish tartibi

16. Tanlovning birinchi bosqichini o'tkazish Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Toshkent shahar va viloyatlar maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalari zimmasiga yuklatiladi.

17. Tanlovning birinchi bosqichi quyidagi tartibda 1 ta shart asosida o'tkaziladi: joriy yilning 12-sentabr sanasiga qadar maxsus bot tashkil etiladi;

16-sentabrdan 20-sentabr (20-sentabr kuni soat 18:00)ga qadar videotaqdimotlar qabul qilinadi;

21-28-sentabr kunlari taqdimotlar Hakamlar hay'ati tomonidan ko'rib chiqilib baholanadi, ishtirokchilar orasidan eng yuqori ball to'plagan 1-, 2-, 3- o'rinni egallagan g'oliblar aniqlanadi.

18. Tanlov natijalari hududiy maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalari yig'ilishida muhokama qilinadi hamda I o'rinni egallagan 2 nafar (1 nafar ona tili va 1 nafar o'zbek tili) g'olibning respublika bosqichda ishtiroki to'g'risida qaror qabul qilinadi.

19. Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Toshkent shahar va viloyatlar maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalari tomonidan tanlov g'oliblarining olgan ballari haqidagi ma'lumot hamda videotaqdimotlar respublika tashkiliy qo'mitasiga 28-sentabr kuni taqdim etiladi.

VIII. Tanlovning ikkinchi bosqichi uchun baholash mezonlari

Dars mashg'ulotini baholash mezonlari

Ko'rsatkichlar		Ball
Kommunikativlik	darsni o'qituvchi tomonidan og'zaki va yozma nutq me'yorlariga, rioya qilgan holda tashkil etganligi;	0-2 ball
	nutq madaniyati va muomala odobiga rioya qilinganligi, darsda do'stona munosabatni o'rnatganligi;	0-2 ball

	o'qituvchi-o'quvchi, o'quvchi-o'quvchilarning hamkorlikdagi o'quv faoliyatini tashkil eta olganligi.	0-2 ball
Bilim va ko'nikmalarning singdirilishi	tinglab tushunish;	0-2 ball
	o'qib tushunish;	0-2 ball
	yozish ko'nikmasi;	0-3 ball
	gapirish ko'nikmasi.	0-3 ball
Axborot bilan ishlash va AKTdan foydalanish	dars jarayonida asosiy va qo'shimcha rasmiy manbalardan samarali foydalanganligi;	0-3 ball
	o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil etishda zaruriy ma'lumot va axborotlarni to'g'ri tanlanganligi, o'quvchining yosh xususiyatlariga moslashtirilganligi;	0-2 ball
	o'quvchilarda axborot xavfsizligiga rioya etgan holda elektron axborot ta'lim resurslaridan foydalanishga qiziqish va motivatsiyani rivojlantira olganligi.	0-3 ball
O'z-o'zini rivojlantirish layoqatini shakllantirish	o'z ustida mustaqil ishlash, bilim olishga intilishi, jismoniy, ruhiy, ma'naviy va intellektual layoqatini rivojlantira olishi;	0-2 ball
	o'z-o'zini boshqarish hamda xatti-harakatini baholash va mustaqil qaror qabul qilishi faoliyatini rejalashtira olishi;	0-2 ball
	hozirgi progressiv va innovatsion o'zgarishlardan xabardor bo'lishi va ulardan foydalana olishga intilishi;	0-2 ball
Ijtimoiy -emotsional muhitni shakllantirish	o'quvchilarning ijtimoiy-emotsional holatini his eta olganligi, o'quvchilarning o'quv faoliyatida ijobiy va ijodiy muhitni shakllantira olganligi;	0-2 ball
	dars jarayonida huquqiy me'yorlarga rioya qilinganligi, o'zini-o'zi boshqara olishi va mustaqil qaror qabul qila olganligi;	0-2 ball
	o'quvchilarda ekologik madaniyat va sog'lom turmush tarziga amal qilish ko'nikmalarini targ'ib qilganligi;	0-2 ball
	dars jarayonida o'quvchilarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat hissini rivojlantirishga e'tibor berilganligi.	0-2 ball
Tashkiliy - uslubiy faoliyat	vaqtning to'g'ri taqsimlanganligi va undan unumli foydalanganligi;	0-4 ball
	tanlangan metod va usullarini mohirona qo'llaganligi hamda natijaviylikning ta'minlanganligi;	0-4 ball
	o'quvchilar o'quv natijalarining shaffoflik, halollik hamda adolatlilik tamoyillari asosida to'g'ri baholanganligi;	0-4 ball
Jami		50 ball

IX. Tanlovning ikkinchi bosqichini o'tkazish tartibi

20. Tanlovning ikkinchi bosqichi respublika Tashkiliy qo'mitasi mas'ulligida tashkil etiladi.

21. Tanlovning ikkinchi bosqichi 1 ta shart asosida o'tkaziladi va barcha ishtirokchilar to'liq qatnashadi.

"Bir bo'lsak – yagona xalqimiz, birlashsak – Vatanmiz!" shiori ostida dars mashg'ulotini o'tish:

ishtirokchilarning dars mashg'uloti o'tish ketma-ketligi, dars mavzulari, mashg'ulot o'tkaziladigan sinflarni (parallel) qur'a tashlash yo'li bilan tanlab olinadi: qur'a tashlash esa ushbu shartdan bir kun avval o'tkaziladi. Ishtirokchilar mashg'ulot uchun taqdimot va boshqa metodik mahsulotlar ishlab chiqishlari mumkin. Dars mashg'uloti uchun 45 daqiqa vaqt beriladi, 50 ballik mezon asosida baholanadi.

22. Tanlovning respublika bosqichida tanlov qatnashchilarining ishtiroki videotasvirga olinadi.

23. Tanlovning respublika bosqichi yakunida ishtirokchilar orasidan 2 nafar (ona tili va o'zbek tili) birinchi o'rinni egallagan **"Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi"** g'olibi hamda ikki nafardan 2-, 3-o'rinni egallagan sovrindorlar aniqlanadi.

X. Hakamlar hay'ati

24. Tanlovning barcha bosqichlarini shaffof va adolatli o'tkazish maqsadida mutaxassislardan iborat Hakamlar hay'ati tarkibi tuziladi va Tashkiliy qo'mita tomonidan tasdiqlanadi.

25. Hakamlar hay'ati raisi hay'at a'zolari orasidan ochiq ovoz berish yo'li bilan saylanadi.

26. Hakamlar hay'ati a'zolari ishtirokchilarning ona tili va o'zbek tili fanlari bo'yicha videotaqdimoti va pedagogik mahoratini adolatli baholaydi, baholash mezonini asosida olgan baholarini umumlashtirgan holda tanlov g'oliblarini aniqlab beradi.

27. Hakamlar hay'ati a'zolarining xulosalari qaror bilan rasmiylashtiriladi. Ishtirokchilarning faoliyatini Hakamlar hay'atining har bir a'zosi baholaydi va Sanoq komissiyasiga taqdim etadi.

28. Sanoq komissiyasi Hakamlar hay'ati a'zolari o'rtasida qur'a tashlash yo'li bilan belgilanadi.

29. Sanoq komissiyasi ballarni qo'shib, o'rtacha ballni chiqaradi va natijani e'lon qiladi.

30. Tanlov jarayonida Tashkiliy qo'mita, Hakamlar hay'ati va Appelyatsiya komissiyasi a'zolarining yaqin qarindoshlari yoki ish joyidan o'qituvchilar ishtirok etayotganligi aniqlansa, bu holat bo'yicha dalolatnoma tuziladi hamda ular Tashkiliy qo'mita, Hakamlar hay'ati, Apellyatsiya tarkibidan chiqariladi.

XI. Tanlovning Apellyatsiya komissiyasi

31. Tanlov ishtirokchilari tomonidan bildirilgan yozma ariza va e'tirozlarni ko'rib chiqish uchun Apellyatsiya komissiyasi tarkibi tasdiqlanadi. Ishtirokchilarning tanlov jarayoni va shartlari bo'yicha bildirgan yozma arizasi joyida, shu kunning o'zida faqat ariza beruvchi o'qituvchi ishtirokida (boshqalarning bu jarayonga aralashuviga yo'l qo'yilmaydi) komissiya a'zolari tomonidan ko'rib chiqiladi hamda xulosalar rasmiylashtiriladi.

XII. Tanlov g'oliblarini taqdirlash

32. Tanlovning birinchi bosqichida 1-, 2-, 3-o'rinlarni egallagan g'oliblar (ta'lim o'zbek tilida olib boriladigan umumiy o'rta ta'lim maktablari o'qituvchilari hamda ta'lim rus va qardosh tillarda olib boriladigan umumiy o'rta ta'lim maktablari o'qituvchilari o'rtasida alohida) aniqlanadi. Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Toshkent shahar va viloyatlar maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalarining faxriy yorlig'i va esdalik sovg'alari bilan taqdirlanadi.

33. Tanlovning ikkinchi respublika bosqichi yakunlariga ko'ra g'oliblar (2 nafardan) quyidagi tartibda taqdirlanadi:

1-o'ringa (2 nafar) "Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi" I darajali diplomi, 20 mln. so'm pul mukofoti;

2-o'ringa (2 nafar) "Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi" II darajali diplomi, Monoblok;

3-o'ringa (2 nafar) "Yilning eng yaxshi o'zbek tili o'qituvchisi" III darajali diplomi, Noutbuk.

34. Tanlovning qolgan boshqa ishtirokchilari ham Hakamlar hay'atining takliflariga ko'ra taqdirlanishlari mumkin.

35. Tanlovning barcha bosqichlarida ishtirokchidan tashqari uni qo'llab-quvvatlovchilarning tanlov jarayonlariga, Tashkiliy qo'mita, Hakamlar hay'ati va Apellyatsiya komissiyasi a'zolari faoliyatiga xalaqit berishi, tanlov natijalariga asossiz aralashuvlari man etiladi.

36. Mazkur Nizom talablariga rioya qilmagan ishtirokchilar Hakamlar hay'ati tomonidan tanlovdan chetlashtirilib, bu haqida hay'at raisi va a'zolari tomonidan imzolangan dalolatnoma tuziladi.

37. Ushbu Nizom talablarini buzgan shaxslar qonun hujjatlariga muvofiq javobgarlikka tortiladi.